

DAGENS NYHETER.

SCEN | RECENSION

En utskrift från Dagens Nyheter: 2024-10-28 14:47
Artiklens ursprungsadress: <https://www.dn.se/kultur/adriana-savin-berattar-komprimerat-och-berorande-om-antisemitismen-i-rumanien/>

Adriana Savin berättar komprimerat och berörande om antisemitismen i Rumänien

Uppdaterad 2023-09-23 Publicerad 2023-09-21

"Pappan, pogromen och parallellen". Foto: Henrik Dahl

"Pappan, pogromen och parallellen" spänner över 100 år – och drar sig inte för att visa på likheten mellan pogromernas stegrande gatuvåld och dagens svenska fanatiker. Det är skarpt hellre än känslösamt och når rakt in i premiärens gymnasiepublik, skriver Ingegärd Waaranperä.

Ingegärd Waaranperä

Text

Teater**"Pappan, pogromen och parallellen"**

av Adriana Savin och Henrik Dahl

Regi: Henrik Dahl. Musikansvarig: Dror Feiler. Scenografi och affischbild: Magnus Lindberg. Ljusdesign: Jonatan Winbo.
Kostymdesign: Ulrika van Gelder. På scen: Adriana Savin, Peter Perski, Gaianeh Pilossian (violin). Scen: Teater Tribunalen, Stockholm.
Speltid: 1 tim 10 min.

Ett sammanträffande: Den dag regeringen lägger fram sitt stora dråpslag mot studieförbunden har Tribunalen premiär för "Pappan, pogromen och parallellen", som fått bidrag från bland andra ABF – ett bra exempel på vad som är avsett att försvinna.

Föreställningen berättar komprimerat och berörande om antisemitismen i Rumänien, dess framväxt, nazisternas reella maktövertagande och slutmål, och spänner tillsammans med minnena efteråt över 100 år, 1923-2023.

På hennes frågor om kriget brukade han svara att Rumänien tog hand om sina judar. Nu har hon forskat i vad han aldrig berättade

Pappan i pjästiteln är skådespelaren och författaren Adriana Savins far. På hennes frågor om kriget brukade han svara att Rumänien tog hand om sina judar. Nu har hon forskat i vad han aldrig berättade. Pjäsen bygger också på den rumänskjudiske författaren Mihail Sebastians Dagbok 1935-44, om hur samhällsklimatet i landet med små steg förändrades.

Grova trälådor vrids till scenrum för snabba, vassa eller sorgliga scener ur 100 års historia hämtade ur arkiv, album och från gamla stadskvarter. Det svartvita rutmönstret på ensemblens stora plastkassar liknar fängelsegaller, eller hakkors... Ingen vet vad de rymmer.

Peter Perski i "Pappan, pogromen och parallellen". Foto: Henrik Dahl

I början är texten pedagogisk i överkant, men snart tar det opretentiöst rättframma över. Spelet lyfter, inte minst genom Gaianeh Pilossians känsliga fiolspel. I sin röda skinnrock är hon en cirkusdirektör som rytmiserar och förstärker vad texten ibland låter bli, eller inte förmår, sätta ord på. Peter Perski står för tyngd, rutin och bister humor och Adriana Savins personliga tilltal, skarpt och klart hellre än känslösamt, når rakt in i premiärens gymnasiepublik.

Parallellen är vi själva. Ingen förnekar att vi redan talar med ett annorlunda språk, där människor görs till främlingar och utmålas som hot. Vi erkänner bara inte riktigt vad det innebär. Pjäsen är inte rädd för att visa på likheten mellan de rumänska pogromernas stegrande gatuvåld och våra svenska järnrörsfanatiker. Föreställningen handlar om Förintelsen i Rumänien, men också om oss och om teatern och folkbildningsrörelsen i Sverige av i dag.

Läs fler av [Ingegärd Waaranperäs recensioner](#) och mer om [scen](#).

Text

Ingegärd Waaranperä

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt